

T. Marie Jacques de Belsunce: „Krikščionybė suteikė Europai žmogišką veidą“

Naujasis Šv. Jono brolių Generalinio prioro Vikaras Europai t. Marie Jacques de Belsunce jau kelis mėnesius rūpinasi Europos vikariatu – Šv. Jono vienuolynais Europoje. Neseniai aplankęs Vilniuje įsikūrusius Šv. Jono brolius, Vikaras Europai pasakoja, su kokiais iššūkiais šiandien susiduria Europa, aiškina kodėl siekiant vienybės, svarbu nenumarinti įvairovės. Jis taip pat išsamiau aptaria malonę, kuria gyvena ir su kitais dalijasi Šv. Jono broliai.

Koks Jūsų darbas? Kokios Generalinio prioro Vikaro pareigos?

Vikaro vaidmuo dvejopas. Esu Generalinio prioro ir vienuolynuose išsibarsčiusių brolių tarnas. Man svarbu, kad Generalinis prioras būtų kuo geriau informuotas apie vienuolynų gyvenimą. Dėl to Vikaras lanko jam paskirtus vienuolynus bent kartą per metus, palaiko ryšį su vienuolynų Priorais ir broliais. Esu tarpininkas, per kurį vienuolynų broliai konkrečiai yra susiję su Generaliniu prioru. Žinoma, broliai su Prioru gali kalbėtis ir tiesiogiai, nebūtinai per mane. Tačiau manimi pasinaudoti naudinga... (*šypsosi*). Kai lankau vienuolynus, matau, ko broliams reikia, kuo jie gyvena, ko prašo...

Lankydamasis kuriame nors krašte, Vikaras susitinka su vyskupu, nuo kurio priklauso broliai. Jis įsiklauso į vyskupo nuomonę bei pageidavimus, patiki jam brolių džiaugsmą ar sunkumus. Tarnauju kongregacijos vienybei ir kiekvieno vienuolyno ypatingai malonei. Kiekvienas turi būti Šv. Jono pašaukimo dalelė.

Kita vertus, vienuolyno broliai per mane sužino, kas vyksta visoje kongregacijoje, kituose žemynuose. Tai leidžia apmąstyti, kas galėtų vienyti visus vikariatus. Europos vikariato broliai drauge išgyvena tam tikrus svarbius dalykus. Europos vikariatui nepriklauso Prancūzija, ši šalis turi tris atskirus vikariatus. Prieš tai buvau vienos Prancūzijos dalies Vikaras. Pastebiu, jog iškyla sunkumų, apmąstant, kas galėtų vienyti visus Europos vienuolynus.

Tad kas gi vienija vienuolynus, įsikūrusius skirtingose Europos šalyse, skirtinguose miestuose?

Tikiuosi, šv. Jono malonė. Įvairiose vietovėse ši malonė pasižymi savitu veidu. Vienybė nereiškia vienodumo, bet suvienytą įvairovę. Privalome gerbti įvairovę ir nepanaikinti vienybės. Čia ir iškyla sunkumas – reikia išsaugoti abu aspektus. Įvairovė turi tarnauti kokybiškesnei kongregacijos vienovei. Prisiminkime filosofinę vienareikšmiškumo ir analogijos perskyrą: vienareikšmiškumas reiškia vienodumą, o analogija padeda išvysti įvairovę, turinčią kažką bendra. Vienybė turi būti ne vienareikšmiška, bet analogiška.

Tikriausiai tarpininko užduotis sudėtinga. Kokia Jūsų patirtis, ką supratote?

Neturiu atskirti, būti siena, padidinti nuotolio, juk tarpininko tikslas – vienyti. Tarpininkas yra priklausomas. Jis naudojasi protu. Turiu

įsiklausyti, ką sako Dievas per Generalinį priorą ir ką sako Dievas per vienuolyno brolių širdis. Neturiu atvykti į vienuolyną su savo sumanymais, projektais. Vis dėlto, Vikaras nėra tas, kuris tik perduoda informaciją, jis turi nušviesti padėti ir pagelbėti, o ne vien informuoti. Vikaras nurodo: tuos dalykus aptarkite ir išsiaiškinkite, o štai čia jūs gaištate laiką – reikia keisti. Sunku išlikti priklausomam ir suteikti šviesos. Privalau būti atsidavęs tarnas. Europos vikariatą didelis. Jam priklauso dešimt vienuolynų: du Belgijoje, du Olandijoje, du Italijoje, po vieną Rumunijoje, Vilniuje, Ženevoje bei Nalčike (Rusijos Federacijoje). Be to, rengiamės įkurti dar keturis vienuolynus: Londone, Kelne, Sienoje ir vieną Ispanijoje. Turiu rūpintis būsimomis fundacijomis. Taip pat esu vieno vienuolyno Belgijoje Prioras. Tiesą sakant, ten yra mano dabartiniai namai.

Bent kartą per metus turite aplankyti visus Europos – išskyrus Prancūzijos – vienuolynus. Tenka dažnai keliauti; ar nepasigendate bendruomeninio gyvenimo?

Kur bebūčiau, visuomet esu su broliais. Norėčiau turėti daugiau laiko vienuolyne Belgijoje, bet taip pat ilgiau ir dažniau norėčiau lankyti kitus vienuolynus. Deja, sąlygos tam ne visada yra palankios – priimu tai kaip neturta.

Kas du mėnesius, visi Vikarai, Generalinio prioro taryba, susirenka penkioms dienoms ir sprendžia kongregacijos klausimus. Kuo Europa ypatinga, kuo skiriasi nuo kitų vikariatų?

Su Europos vikariatu dar tik susipažįstu, nenoriu per greitai ką nors teigti. Europoje nuo seno ypatingas santykis tarp tikėjimo ir proto, tikėjimo ir kultūros. Europa buvo evangelizuota, tuo ji skiriasi nuo Azijos. Išisaknijimas krikščionybėje apima ir žmogiškąjį matmenį, kuris yra ganėtinai išsiplėtojęs. Kristus yra Dievas ir Žmogus. Kristuje žmogus buvo toks, koks savaime negali tapti. Panašiai yra ir su Europa, dėl jos krikščioniškų šaknų. Žmogiškos galimybės skleidėsi: kultūra, filosofija, menas... O dvasia? Reikėtų panagrinti, kaip leido malonė tobulėti žmogui. Žmogus tarsi dirva, į kurią turi būti sėjama malonė.

Europai būdinga sekuliarizacija. Mūsų žemynas turi plika akimi nepastebimų rūpesčių. Reikėtų apmąstyti, kaip evangelizuoti europietišką dvasią. Tai ne tas pat, kaip evangelizuoti indėnus, filipiniečius ar amerikiečius. Kokybės požiūriu, Europoje daug gražių dalykų, bet yra ir dvasinio skurdo. Mūsų filosofinio ugdymo tikslas ir yra padėti atsakyti į iškilusius klausimus.

Asmens plėtotė Europoje labai ypatinga. Dešimtį metų buvau novicų Magistras. Už kelių kilometrų nuo vienuolyno gyveno stomatologas kinietis. Kai vyko riaušės Tiananmenio aikštėje, kai tankai traiskė kinų studentus, stomatologas, taisydamas man dantis, kalbėjo: „Jūs negalite suprasti, Kinijoje tai vyksta jau ne pirmą kartą, mums tai įprasta“. O mes manome, jog ir vieno žmogaus mirtis yra svarbus įvykis. Mes ne taip vertiname asmenį, kaip kiniečiai. Reikia suvokti, jog asmens matmenys labai skirtingi.

Europoje draugystė turi ypatingą reikšmę – kituose žemynuose kitaip. Draugo pasirinkimas europiečiui labai svarbus veiksmas. Asmens požiūriu, Europoje esama daug įdomių dalykų, būtent krikščioniškoji malonė ir keičia

žmogaus asmenį. Dideli iššūkiai Europai – jaunimas, šeima. Europoje šeima puolama daug stipriau, nei kur nors kitur. Kaip apaštalai, turime labiau į tai įsigilinti ir aktyviau veikti. Jaunimas yra labai pažeidžiamas ir labai ištroškęs prasmės. Turime užčiuopti jo troškimus, kad padėtume augti, išbristi iš nevilties. Europa privalo būti protingesnė, nei bet kada. Reikia didesnės išvalgos. Esame vargšai tarnai, bet formacija, kurią gavome Iškūrėjo dėka, mums yra svarbus įrankis, padedantis suprasti ir pažinti nūdienos žmones.

Ką jau spėjote pastebėti Bažnyčioje, kuri yra Lietuvoje, Šv. Jono brolių vienuolyne?

Asmenines paslaptis turiu saugoti. Įdomu, kad gyvename sostinėje. Tai didelis privalumas – galima lengviau pasiekti jaunimą, šeimas. Vienuolynas ypatingas dėl savo patalpų, jame tvyro ypatinga nuotaika. Šalia gyvena seserys, tad esame visa Šv. Jono šeima. Vyksta labai intensyvus apaštališkas gyvenimas.

Lietuvoje jaučiamas žmonių troškimas. Rumunijoje patyriau kažką panašaus. Nuvykau ten po diktatoriaus Nikolae Čaušesku mirties, gyvenau keturis metus, kol steigėme vienuolyną. Sąlygos – materialinės, politinės, dvasinės – buvo labai sunkios. Pribloškė tai, kad, gyvendami neturtingai, žmonės labai troško dvasinio ugdymo – jie labai nukentėjo nuo režimo. Prancūzijoje tokio troškimo tikrai maža, žmonės atbukę, persisotinę. Prancūzijos žmonės itin kritiški, o čia priimantys. Mums tai labai svarbu. Net ir sunkiomis sąlygomis trokštantiems žmonėms galima duoti daug. Jei žmogus nieko netrokšta, nieko jam ir neduosi.

Lietuvoje reikėtų kreipti dėmesį į šeimas ir jų ugdymą. Taip pat į jaunimą. Reikia padėti žmonėms ne tik gyventi tikėjimu, bet ir mokyti apmąstyti žmogiškus uždavinius. Mokyti apmąstyti tikėjimą, pasitelkiant į pagalbą teologiją. Vilniuje broliai neturi parapijos, tad gali daug laisviau dalintis šv. Jono malone.

Kokia ta Šv. Jono brolių malonė?

Norint ją atpažinti, reikia skaityti tris šv. Jono raštus. Pirmiausia paminėčiau Evangeliją pagal Joną. Joje atsispindi maldos gyvenimas, kontempliacija. Esame kontempliatyvūs. Visi krikščionys turi būti kontempliatyvūs. Evangelija parodo, koks svarbus tiesos ieškojimas, tikėjimo ir proto santykis. Turime būti pasišventę ne tik širdimi, bet iki proto gelmių. Mums tai tikrai svarbu.

Paskui – Pirmasis Jono laiškas. Jame svarbiausia broliška meilė – kuriame bendruomenes, kuriose broliai gyvena broliška tarpusavio meile. Kuriame svetingą aplinką, kur žmonės labiau galėtų gyventi tikėjimu, viltimi ir meile.

Trečiasis raštas – Apokalipsė: viltis ir kovos. Stengiamės geriau perprasti dabartines Bažnyčios kovas ir suprasti, kaip veikti, kad tose kovose padėtume žmonėms. Mūsų Regula parašyta remiantis trimis minėtais raštais. Tai ne apaštalavimo rūšis, o gyvenimo būdas. Visa Bažnyčia kviečiama tuo gyventi.

Kalbino Sigita Purytė